

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■@overijssel.nl
Zaaknummer 5709468

Woningstichting SallandWonen
De heer ■■■■■■■■■■
Postbus 180
8100 AD RAALTE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
30.04.2020	2020/0106030	4	31 januari 2020	

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer ■■■■■■■■■■

De heer ■■■■■■■■■■ van het adviesbureau ECOquickscan B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 31 januari 2020² ontvangen. Op 16 maart 2020³ hebben wij aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege de renovatie en verduurzaming van woningen aan De Maten 11 t/m 128 in Raalte. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn en van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen⁵ en om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁶.

Deze ontheffing heeft betrekking op de renovatie en verduurzaming van 99 woningen aan De Maten 11 t/m 128 (even en oneven, met uitzondering van de koopwoningen) in Raalte.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis te (ver)storen. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, vierde lid, en artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb.

Deze ontheffing treedt in werking op 31 juli 2020 en is geldig tot en met 31 december 2022.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 31 januari en de bijbehorende stukken te weten het document 'Aanvraag ontheffing Wet Natuurbescherming'.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid en art. 3.8, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2020/0038510

³ EDO-kenmerk 2020/0083854

⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid en art. 3.8, eerste lid Wnb

⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

- De notitie met aanvullende gegevens van 16 maart 2020.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷.

De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling	€ 3.025,00
Totaal leges		€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met het Overijssels Loket, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 88 99 (optie 2). Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-000653 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Adressen tijdelijke mitigatie huismus en vleermuizen
Bijlage 4	Locatie definitieve mitigatie

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Raalte;
- ECOquickscan B.V., t.a.v. dhr. , t' Grieth 10, 6924 BJ Loo.

⁷ Belastingverordening Overijssel. Te raadplegen via:
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overijssel/37873/CVDR37873_16.html

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de Rechtbank Overijssel dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0106030). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van werkzaamheden aan de woningen informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁸, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2020/0106030).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Lokaal, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

Gierzwaluw

5. De werkzaamheden aan de woning met een nestplaats van gierzwaluw voert u uit buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de gierzwaluw (half april tot en met half augustus). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan de broedperiode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw.
6. De kopse kanten van de woningblokken zoals aangegeven in bijlage 4 maakt u geschikt voor gierzwaluwen. Dit doet u door geveldakpannen toe te passen met een ruimte van 35 millimeter tussen baksteengevel en dakpan.

Huismus

7. Het ongeschikt maken van de woningen met nestplaatsen van de huismus voert u uit buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van deze soort (1 april tot en met 31 augustus) én buiten kwetsbare vorstperiodes (van minimaal drie dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$) in de periode december tot en met februari. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
8. Buiten de (in voorschrift 7) genoemde perioden maakt u de woningen ongeschikt voor de huismus. In de eerste plaats geeft u, middels het liften van of kloppen op de buitenste rij dakpannen, de eventueel aanwezige huismussen gelegenheid te vertrekken naar een andere locatie. Om te voorkomen dat huismus zich alsnog gaat vestigen maakt u vervolgens de nestplaatsen ongeschikt. Dit kan door het aanbrengen van vogelschroot of het dichtzetten van openingen door bijvoorbeeld schuimrubber of gaas (of een combinatie van technieken). Daar waar nog wel broedgevallen aanwezig zijn, wacht u met ongeschikt maken tot de jongen zijn uitgevlogen en het nest is verlaten (een ecologisch deskundige beoordeelt dit moment).
9. Op 13 en 14 februari 2020 heeft u 62 tijdelijke voorzieningen (type NK MU 04 van Vivara) voor de huismus geplaatst, aan woningen zoals opgenomen in bijlage 3.
10. De tijdelijke huismussenkasten laat u hangen totdat alle werkzaamheden zijn uitgevoerd en de woningen in het projectgebied weer beschikbaar zijn voor de huismus (volgens voorschrift 11). Het verwijderen van deze tijdelijke huismussenkasten mag alleen buiten de broedperiode van de huismus en na controle door een ecologisch deskundige of de kasten niet worden bewoond. Indien de kasten in gebruik zijn, mogen deze niet worden verwijderd.
11. Bij alle woningblokken waarvan de dakpannen worden vervangen (zie ook bijlage 4), maakt u de ruimten onder het pannendak weer geschikt voor de huismus. Dit doet u door, over de gehele lengte en tweezijdig, het vogelschroot tussen de 2^e en 3^e rij dakpannen te plaatsen. Hierbij zorgt u ervoor dat de ruimte tussen de eerste panlat en de dakpan minimaal 35 mm is, zodat de huismus onder de pannen kan komen.

Gewone dwergvleermuis

12. Bij de planning van de werkzaamheden, zoals het ongeschikt maken van de woningen met een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, houdt u rekening met de kwetsbare paar- en overwinteringsperiode van deze soort. De paarperiode loopt globaal van half augustus tot en met half oktober. De overwinteringsperiode loopt globaal van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

13. De verblijfplaatsen maakt u ten minste vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden ongeschikt, maar buiten de (in voorschrift 12) genoemde kwetsbare perioden. Dit doet u door het plaatsen van 'exclusion flaps' over de ingangen naar verblijfplaatsen. Deze flaps zorgen ervoor dat vleermuizen de verblijfplaats wel uit kunnen, maar niet meer kunnen terugkeren.
14. Het ongeschikt maken voert u uit tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden (droog, windkracht van maximaal 4 Bft en temperatuur van minimaal 10°C).
15. Na het ongeschikt maken wordt, één tot vijf dagen voor aanvang van de werkzaamheden en door een ecologische deskundige, middels een controlebezoek (bij gunstige weersomstandigheden, zie voorschrift 14) onderzocht of er geen gewone dwergvleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn. Indien toch vleermuizen worden aangetroffen, treft u, in overleg met een ecologisch deskundige, extra maatregelen. Een ecologisch deskundige geeft de start van de werkzaamheden vrij.
16. Op 18 februari 2020 heeft u 20 tijdelijke voorzieningen (type Beaumaris van Vivara) voor de gewone dwergvleermuis geplaatst, aan woningen zoals opgenomen in bijlage 3.
17. De tijdelijke vleermuiskasten mogen buiten de kwetsbare perioden verwijderd worden nadat de woningen weer geschikt zijn voor vleermuizen en deze minimaal zes maanden beschikbaar zijn. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten stelt een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis vast of de kasten niet worden bewoond. Indien de kasten in gebruik zijn, mogen deze niet worden verwijderd.
18. De kopse kanten van de woningblokken zoals aangegeven in bijlage 4 maakt u geschikt voor vleermuizen. Dit doet u door openingen van 20 millimeter te realiseren tussen de windveer en de baksteengevel. Daarbij zorgt u ervoor dat voldoende ruimte beschikbaar is om als vleermuis te kunnen verblijven.

Overige zaken

19. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis.
20. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld een ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan bovengenoemde voorschriften. Hierin neemt u onder andere het volgende op: data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector, afweging voor locaties van de permanente verblijfplaatsen en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A2.3	Relevante overige besluiten	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	9
A3.2	Provinciaal beleid	9
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	10
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
B1.2	Doel van het project	11
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	11
B1.4	Periode	12
B1.5	Onderliggende documenten	12
B1.6	Aanvullende gegevens	12
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C1	Inhoudelijke beoordeling	12
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	13
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	13
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	14
C1.5	Wettelijk belang van het project	14
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	14
D	Slotconclusie	15

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Raalte

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soorten geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soorten altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het projectgebied 'De Maten' ligt in een woonwijk aan de westelijke rand van de bebouwde kom van Raalte (zie figuur volgende pagina). Het projectgebied bestaat uit meerdere rijen eengezinswoningen (in totaal 99 woningen) met voor- en achtertuinen en is gelegen aan De Maten 11 t/m 128 (even en oneven en met uitzondering van de koopwoningen¹⁵). De woningen dateren uit 1975 waarbij een dunne isolatieplaat van twee centimeter piepschuim in de spouw is geplaatst.

De beoogde activiteit betreft de renovatie en verduurzaming van de woningen. De werkzaamheden bestaan onder andere uit (zie ook paragraaf 1.3 uit het document 'Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming'): bij-isoleren van de kopgevels, vervangen van complete voor- en achtergevel, vervangen dakpannen en vervangen kozijnen.

De planning is om in augustus 2020 te starten met de werkzaamheden. Het project heeft een doorlooptijd tot en met de 1^e helft van 2021.

¹⁵ De Maten 15, 17, 20, 36, 43, 45, 57, 58, 59, 61, 86, 87, 88 en 89.

Ligging van het projectgebied (bron kaart: Google earth)

B1.2 Doel van het project

Het doel van de voorgenomen activiteit is het verduurzamen en renoveren van de woningen aan De Maten 11 t/m 128 (even en oneven en met uitzondering van de koopwoningen) in Raalte.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de gierzwaluw en de huismus van de verboden om nesten en rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te vernielen of te beschadigen¹⁶ en om deze vogels opzettelijk te storen¹⁷. Tevens vraagt u ontheffing aan voor de gewone dwergvleermuis van de verboden om deze opzettelijk te verstoren¹⁸ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen¹⁹.

¹⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁷ Art. 3.1, vierde lid Wnb

¹⁸ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 31 juli 2020 tot en met 31 december 2022.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Gunnink, J.H. (2020). Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming De Maten te Raalte. Projectnummer 19072, versie van 23 januari 2020. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo.
- Burgt, H. van der (2020). Reactie op aanvullende gegevens. Projectnummer 19072, versie van 16 maart 2020. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo.
- Gunnink, J.H. (2019). Nader onderzoek flora en fauna De Maten te Raalte. Projectnummer 19072, versie van 11 december 2019. ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo.
- Werkgroep Vastgoedsturing (2019). De duurzame reis van SallandWonen; Duurzaamheidsbeleid SallandWonen. Vastgesteld op 14 juni 2019.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 31 januari 2020 ontvangen. Op 19 februari 2020 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 16 maart 2020²⁰ ontvangen.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In bijlage 4 (quickscan) en 5 (nader onderzoek) van het document 'Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming' wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een oriënterend natuuronderzoek op 22 februari 2019. Tijdens dit onderzoek is de potentiële aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw en de huismus en/of vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de aan te pakken woningen in kaart gebracht. Tevens is gelet op de mogelijkheid voor verblijfplaatsen van de steenmarter.
- Nader onderzoek naar de gierzwaluw, de huismus en vleermuizen. Deze onderzoek zijn uitgevoerd in 2019 en volgens de bestaande protocollen en kennisdocumenten.

In bijlage 4 (quickscan) en 5 (nader onderzoek) van het document 'Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming' worden de resultaten van het onderzoek beschreven en zijn deze op kaart weergegeven. Samengevat is tijdens het nader onderzoek het volgende aangetroffen in het projectgebied: één nestplaats van de gierzwaluw, 31 nestplaatsen van de huismus en vijf paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De nestlocatie van de gierzwaluw bevindt zich op een kopgevel. De nestlocaties van de huismus bevinden zich grotendeels onder de dakpannen (toegankelijk via dakgoot). Daarnaast zijn enkele huismusnesten onder zonnepanelen, achter boeiboorden en bij de dakgootbekisting aangetroffen. Gezien de bouw van de huizen bevinden de paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zich naar verwachting onder de gevelpannen op de kopgevels (van hieruit is de spouw niet bereikbaar).

²⁰ EDO-kenmerk 2020/0083854

De onderzoeken zijn conform de vigerende onderzoeksprotocollen en kennisdocumenten en in de juiste periode en onder geschikte weersomstandigheden uitgevoerd, zodat de te verwachten soorten waargenomen konden worden.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat één nestplaats van de gierzwaluw en gaan 31 nestplaatsen van de huismus en vijf paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. De ecologische functionaliteit wordt gewaarborgd door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen, zowel tijdelijke als permanente. Daarnaast worden de werkzaamheden grotendeels buiten het broed- dan wel paarseizoen uitgevoerd, waardoor tegelijkertijd bestaande, tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen beschikbaar zijn. Het ongeschikt maken van de woningen wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de het document 'Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming'²¹ en in de notitie met aanvullende gegevens²², zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Ongeschikt maken van de woningen voor de huismus en de gewone dwergvleermuis, buiten de kwetsbare perioden van deze soorten.
- Aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen voor de huismus en de gewone dwergvleermuis.
- Realiseren van permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis in de woningen.

De werkzaamheden op het betreffende adres (De Maten 14) worden uitgevoerd in de periode dat de gierzwaluwen niet in Nederland verblijven. De verblijfplaats is weer beschikbaar voor het volgende broedseizoen van de gierzwaluw. Het is daarom niet nodig om te zorgen voor tijdelijke voorzieningen.

Door de beoogde activiteiten komt zowel op landelijk als op regionaal en lokaal niveau de staat van instandhouding van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis niet in het geding. Door het aanbrengen van tijdelijke kasten in de directe omgeving van het projectgebied en het voorzien in permanente voorzieningen in de woningen blijft het gebied functioneel als leefgebied voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis. In de tijdelijke en de permanente situatie zijn minimaal dezelfde aantallen verblijfplaatsen aanwezig. Hierdoor komt de staat van instandhouding niet in het geding. Door het treffen van voldoende maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van het verduurzamen en renoveren van de woningen aan De Maten 11 t/m 128 (even en oneven en met uitzondering van de koopwoningen) in Raalte, leiden tot het vernielen van één nestplaats van de gierzwaluw, 31 nestplaatsen van de huismus en vijf paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van het verbod om nesten en rustplaatsen van vogels opzettelijk te vernielen of te beschadigen²³ en van het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen²⁴.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van de verboden om vogels en dieren opzettelijk te (ver)storen. Bij het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van

²¹ Paragraaf 2.3 en 2.5, pagina 3 tot en met 6

²² Punt 2 en 3

²³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis. Daarom is geen sprake van het opzettelijk (ver)storen van deze soorten. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De renovatie en verduurzaming van de woningen aan De Maten is locatie gebonden. Wanneer verduurzaming van de woningen niet wordt uitgevoerd, zullen de woningen op termijn onbewoonbaar worden, wat uiteindelijk zal leiden tot sloop van de woningen. Bij sloop zullen de vastgestelde voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis definitief verloren gaan. Een ander voordeel van het behoud van de woningen is dat het, vaak volwassen, groen in tuinen en de wijk behouden blijft en daarmee het leefgebied van de soorten niet wordt aangetast. Een alternatieve werkwijze is eveneens niet aan de orde. Voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken.

Wij zijn van oordeel dat bovenstaande onderbouwing voldoende is om te kunnen concluderen dat er voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (Vogelrichtlijn) en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Habitatrichtlijn).

Wij zijn van oordeel dat de wettelijke belangen, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende zijn aangetoond.

In de bestaande situatie hebben de woningen een geringe isolatiewaarde en is het energieverbruik hoog. Zonder aanpak van deze woningen kan niet voldaan worden aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de overheid. Het verduurzamen en energiezuiniger maken van de woningen, draagt bij aan de afname aan het gebruik van fossiele brandstoffen en daarmee aan de afname van emissie van schadelijke stoffen. Deze afnames leveren een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit, wat ten goede komt aan de volksgezondheid en het klimaat.

Daarnaast is sociale huisvesting voor SallandWonen het hoofddoel van haar organisatie; meer dan 90% van haar woningen is een sociale huurwoning. Echter, huisvesting gaat niet alleen om het ter beschikking stellen van een betaalbare woning, maar ook om een goed onderhouden woning die voldoet aan de eisen van de huidige tijd en dus goed is geïsoleerd en ventileert. Daarmee draagt renovatie en verduurzaming indirect draagt bij aan de sociale doelstelling.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

²⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen en om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen, kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

BIJLAGE 3 - ADRESSEN TIJDELIJKE MITIGATIE HUISMUS EN VLEERMUIZEN

De Braak 29a
De Braak 35
De Braak 36
De Braak 37
De Braak 38
De Braak 44
De Braak 49
De Braak 52
De Gaarden 89
De Gaarden 92

De Gaarden 84
De Gaarden 83
De Gaarden 75
De Gaarden 74
De Gaarden 73
De Gaarden 69
De Gaarden 54
De Gaarden 63
De Gaarden 64
De Haar 61

De Haar 30
De Mars 34
De Mars 38
De Mars 39
De Mars 43
De Mars 48
De Mars 49
Het Woold 84
Het Woold 40

BIJLAGE 4 – LOCATIE DEFINITIEVE MITIGATIE

